

5) เมื่อจัดเตรียมอุปกรณ์ทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว นำหลอดที่
กรอเตรียมไว้มาใส่กระสวย การทอจะต้องส่งกระสวย
ผ่านเส้นยืนไปมาในขณะที่เท้าของผู้ทอก็เหยียบคั่นยกเขา
สลับไปมาเพื่อให้เส้นยืนยกขึ้นลง เป็นช่องพอดีจะให้
กระสวยเดินผ่านได้ เมื่อทอได้ความยาวพอประมาณจะ
สังเกตเห็นขอบผ้าทั้งสองด้านห่อหรือยื่นเข้าหากันให้นำ
ไม้สะดึงมาตั้งด้านหลังโดยปลายไม้สะดึงจะมีเดือยแหลม
ทั้งสองด้านและมีความยาวกว่าหน้ากว้างของผ้า นำไม้
สะดึงมาเสียบขอบผ้าด้านหลังทั้งสองด้าน โดยห่างจาก
หน้าผ้าที่กำลังทอ ประมาณ 1 เซนติเมตร ไม้สะดึงเมื่อ
เสียบเสร็จจะมีลักษณะโค้งลงด้านหลังและจะทำให้ขอบ
ผ้าตึงออกด้านข้าง เมื่อเส้นยืนใกล้จะหมด ปลายเส้นยืน
ที่เราทอไว้ตึง ให้นำไม้มาสอดเพื่อเส้นยืนออกจากกัน
และหวีจัดระเบียบเส้นยืนแล้วดำเนินการทอจนเหลือเส้น
ยืนสั้นที่สุดตัดผ้าที่ทอเสร็จออกจากชุดเขา โดยเหลือ
ปลายผ้าไว้ติดกับฟืมประมาณ 4-5 เซนติเมตร เป็นอัน
เสร็จขั้นตอนการทอ

๓) นำหมี่ที่แคะมัดแล้วมาใส่กง นำปลายด้ายมามัดไว้หลอด เพื่อกรอให้มี
ขนาดพอสมควรหลอดที่กรอด้ายใส่แล้วจะนำมาร้อยใส่เชือกเพื่อไม่ให้
หลอดสลับกันเมื่อนำมาทอเป็นผืนผ้าจะต้องเริ่มจากหลอดอันแรกจนถึง
อันสุดท้ายหากสลับหลอดจะทำให้ลายไม่ต่อเนื่องหรือไม่เป็นลายที่เรา
ต้องการ

4) การทำเส้นยืน นำด้ายที่เราต้องการมาใส่กงแล้วกรอใส่กระอัก เมื่อได้
ตามจำนวนที่ต้องการแล้ว นำมาจัดเรียงเพื่อจะได้นำเส้นด้ายจากกระอัก
มาคืนใส่หลักเพื่อความกว้างเท่ากับหมี่ที่เรามัดไว้โดยนับจำนวนเส้นให้
พอดี เมื่อทำเสร็จแล้วใช้เชือกสอดหัวท้ายเส้นยืนที่เกี่ยวกับสลักปลายสุด
นำเส้นยืนที่คั่นเสร็จแล้วมาสับใส่เขาในการสับ ต้องสับทีละเส้นจากขอบ
ด้านใดด้านหนึ่งใส่ไปจนสุดอีกฟากหากเส้นยืนสลับสีต้องระวังเป็นพิเศษ
เพราะหากสับจำนวนเส้นไม่เท่ากับที่เราตั้งไว้จะทำให้ลายที่ออกมาเพี้ยนหรือ
ไม่สวย เมื่อสับเสร็จให้ปลายผ้าที่อยู่ติดกับฟืมมายึดอีกข้างให้โยงผ่าน
โครงที่ไปข้างหน้า แล้วย้อมกลับมาด้านหลังและยึดไว้กับโครงที่ด้านหลัง
ของคนทอ ในขั้นตอนนี้ ฟืมและเขาจะต้องนำไม้มาสอดใส่เชือกร้อยฟืม
เชือกร้อยเขา ปลายไม้ทั้งด้านเขว่นไว้กับโครงที่สามารถเลื่อนไปมาได้
ในขณะเดียว เขา 1 ชุดจะมี 2 อัน ใช้เชือกผูกเขาแต่ละอันหย่อนลงด้านหลัง
มัดไว้ไม่ให้เหยียบสำหรับยกเส้นยืนขึ้นลงสลับกันในขณะทอ ก่อนทอจะ
ต้องตั้งเส้นยืนในขณะตั้งก็ให้จัดเส้นยืนไปด้วยโดยหวีหรือแปลงหวีจาก
ต้นหรือที่ตัดต้นเขาออกไปยังปลายก็จะทำให้เส้นยืนเรียงกันเป็นระเบียบ
ง่ายต่อการเลื่อนเข้าไปข้างหน้า

สถานที่ติดต่อ

205 หมู่ที่ 1 ตำบลระเว

อำเภอพิบูลมังสาหาร

จังหวัดอุบลราชธานี 34110

Ins 045 - 252731-2 www.rawe.go.th และ
www.facebook.com/tourismrawe.go.th

ติดต่อ

1.นางจันทร์มูล ทองเหลือง 087-9581796

2.นางทองม้วน มากดี 099-1686298

ผู้จัดทำ/ผู้ประสานงาน

นางสาวกิตติยา ทองรองนิล

พช.นักพัฒนาการท่องเที่ยว

ผ้ากาบบัว

ตำบลระเว

งานส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว
องค์การบริหารส่วนตำบลระเว

ผ้ากาบบัว

เป็นผ้าทอพื้นเมืองที่ชาวบ้านตำบลระเว ได้สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์โดยชาวบ้านคิดค้น ลวดลาย (ภาษาถิ่นเรียกว่า ลายสิบหัดหรือ ยี่สิบหัด ลายสี่ละรุและลายสายรุ้ง เป็นต้น) ชุมชนที่ทอผ้ากาบบัวที่เป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาว คือ ชุมชนนาจาน และ ระดับ 3 ดาว คือ ชุมชนระเว แวะเยี่ยมชมกระบวนการทอผ้าและซื้อสินค้า/ ผลิตภัณฑ์จากผ้ากาบบัวได้ตลอดปี

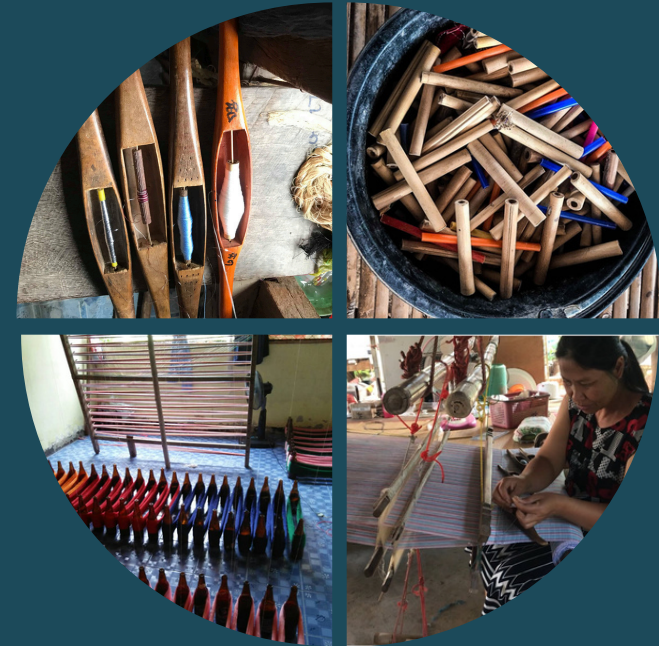

อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ

- 1) ด้าย คือ วัสดุที่มีลักษณะเป็นเส้นยาว ๆ ทำจากฝ้ายใยสังเคราะห์หรือจากไหม
- 2) ฟาง คือ สารสังเคราะห์จากเม็ดพลาสติกใช้ผูกหรือมัด
- 3) สีย้อม คือ วัสดุที่มีสีใช้ในการย้อมเปลี่ยนสีของด้าย
- 4) กระอึก คือ เป็นวัสดุที่ใช้กรอหรือปั่นด้ายใส่เพื่อเส้นด้ายจะไม่พันกัน ทำจากไม้เนื้อแข็ง หรือใช้ไม้ไผ่สาน
- 5) คอนอึก คือ เป็นฐานและมีแกนเผื่อจะได้นำกรรมาสวมใส่เวลาหมุนจะได้ง่ายและสะดวกในการประกอบ
- 6) กง คือ เป็นแกนใส่ด้ายที่ยังเป็นปอยมีลักษณะเป็นโครงไม้ใช้เชือกขึงไปมาระหว่างปลายกงเพื่อจะได้มีความยืดหยุ่นเวลาใส่ปอยด้าย
- 7) หลา คือ วัสดุในการปั่นด้ายใส่หลอดมีลักษณะเป็นวงล้อ มีแกนกลางใส่ด้ามหมุนและมีเข็มอีกปลายโครงไม้เพื่อใส่หลอด โดยมีสายพานจากวงล้อกับเข็มนาฬิกาหมุนวงล้อก็จะหมุนตาม
- 8) โครงมัดหมี่ คือ โครงไม้ลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีแกนกลางสำหรับหมุนเพื่อรองรับด้ายที่ค้น
- 9) หลักเฟือ คือ โครงไม้ สี่เหลี่ยมโดยเจาะใส่หลักโครงไม้ด้านข้างทั้งสองด้าน สำหรับไว้เกี่ยวเส้นด้าย เพื่อทำเป็นด้ายตัวยืน
- 10) กี่ คือ โครงไม้เสาสี่ต้น เป็นไม้เนื้อแข็งสำหรับเป็นที่นั่งทอผ้า เป็นที่ตั้งเส้นยืน
- 11) ฟืม คือ วัสดุสำหรับจัดเส้นด้าย ให้แน่นมีโครงไม้เนื้อแข็งมีฟันถี่ๆเล็กทำจากไม้ไผ่หรือปัจจุบันทำจากโลหะ
- 12) เข คือ ส่วนที่ใช้ในการยกเส้นยืนขึ้นลงสลับกันเพื่อส่งกระสวยเส้นด้าย
- 13) กระสวย คือ วัสดุนำเส้นด้าย มีลักษณะปลายแหลม งอนขึ้นทั้งสองด้านตรงกลางเจาะเป็นช่องสำหรับใส่หลอด
- 14) หลอด คือ วัสดุที่ใช้กรอเส้นด้าย ให้ง่ายต่อการสอดหรือทอโบราณทำจากเครื่องไม้ต้น ปัจจุบันทำจากพลาสติก

- 15) ไม้กำพัน คือ มีลักษณะเป็นแท่งกลมหรือเหลี่ยม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.3 นิ้ว ปลายด้านหนึ่งเจาะรูไว้ใส่สลัก
- 16) หวี คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดระเบียบเส้นยืนให้อยู่ในแนวเดียวกันทำจากเส้นใบตาลหรือเส้นพลาสติก
- 17) ไม้สะตึง คือ อุปกรณ์ตึงผ้า มีลักษณะกลมเรียวยาวกล่าหน้ากว้างของผ้าที่เราจะทอ

ขั้นตอนการผลิต

- 1) กรอกลายเพื่อนำมามัดหมี่ นำมาใส่กงซึ่งเป็นอุปกรณ์สำหรับปล่อยด้ายเพื่อที่ผู้ค้นจะนำส่วนปลายของด้ายมาค้นใส่หลักเฟือโดยเวียนรอบไปมาโดยหลักเฟือจะมีร่องหรือจุดที่จะวางด้ายเพื่อให้ด้ายเวียนเป็นกลุ่มให้ง่ายการมัดให้เป็นลายที่ต้องการ
- 2) ขึ้นย้อม เมื่อค้นใส่หลักเฟือเสร็จให้นำเชือกมาสอดเพื่อแยกกลุ่มด้าย ใช้เชือกฟางมัดลายได้ตามความต้องการแล้ว นำไปย้อมสีหลังย้อมเสร็จนำมาตากแดดเพื่อให้แห้ง เมื่อแห้งแล้วนำมาตัดเอาเชือกฟางที่มัดลายออก เพื่อจะได้นำมาปั่นใส่หลอด